

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 7/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Habrmanom, Tajovského 12, Nové Zámky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Stáleho rozhodcovského súdneho dvora v konaní vedenom pod sp. zn. Ob2013024, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Habrmanom, Tajovského 12, Nové Zámky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Stáleho rozhodcovského súdneho dvora (ďalej len „rozhodcovský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Ob2013024 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem opisu skutkového stavu uvádza:

«Dňa 02. 12. 2013 som ako splnomocnený právny zástupca sťažovateľa doporučené zaslal Stálemu rozhodcovskému súdnemu dvoru do sídlom Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava (ďalej len „súd“ alebo „sudcovský súd“) Žalobu o zaplatenie 2019,60 EUR s prísl. Vo veci sťažovateľa: [REDAKOVANÉ]..., proti odporcovi: [REDAKOVANÉ]..., vedenej pod sp. zn. Ob2013024.

Podaná zásielka sa mi vrátila ako nedoručená súdu v mieste jeho sídla dňa 04. 12. 2013. Po telefonickom kontakte na telefónnom čísle zverejnené na webovej stránke súdu mi bola predsedom súdu [REDAKOVANÉ] oznámená nová adresa súdu na Mládežníckej ulici 2101, 01701 Považská Bystrica, na ktorú sa mi podaním dňa 05. 12. 2013 podarilo doručiť predmetnú žalobu.

Poukazujem na skutočnosť, že ešte v decembri 2013 som bol ubezpečený predsedom súdu, že adresa zverejnená na webovej stránke, ako aj sídlo uvedené v registri rozhodcovských súdov bude zmenené, nakoľko zásielky na túto adresu nie je možné doručiť.

Jednak sídlo v registri súdov, ako aj webová stránka naďalej eviduje adresu, na ktorú nie je možné doručovať korešpondenciu súdu na Kutlíkovej 17, Bratislava, navyše už korešpondenciu nemožno doručiť ani na vyššie uvedenú adresu v Považskej Bystrici, keďže aj táto adresa je už neplatná, pričom o zmene sídla a doručovacej adresy som ako zástupca účastníka súdneho sporu nebol upovedomený. Samozrejme, nová adresa nie je uvedená v žiadnych dostupných registroch, ani na webovej stránke súdu.

Po doručení žaloby bola doručená súdom výzva na úhradu súdneho poplatku z 09. 12. 2013, pričom z výzvy nebolo jasné, aká výška súdneho poplatku má byť uhradená.

Po vyjasnení výšky úhrady súdneho poplatku bol tento uhradený 28. 01. 2014.

Uhradením súdneho poplatku skončila akákoľvek komunikácia súdu so žalobcom, ja ako právny zástupca žalobcu som bol odkázaný kontaktovať zamestnankyňu súdu o stave konania, pričom následne opakovane sa nebolo možné dovolať ani na číslo predsedu súdu zverejnené na webovej stránke súdu ako aj na ním poskytnuté číslo zamestnankyne súdu. Na opakované emailové dotazy na predsedom uvedenú adresu zamestnankyňa súdu ani raz nereagovala.

Keďže po úhrade súdneho poplatku rozhodcovský súd nevykonal po dobu 9 mesiacov žiadny úkon, na telefonické ani emailové dotazy o stave konania nereagoval, požiadal som o súčinnosť advokáta so sídlom v Považskej Bystrici, ktorému sa po viacerých neúspešných pokusoch podarilo dojednať nahliadnutie do súdneho spisu dňa 23. 10. 2014.

V spise nebol zaevidovaný žiadny právny úkon súdu od úhrady Súdneho poplatku až po výzvu súdu na vyjadrenie žalovaného z 15. 09. 2014, pričom vyjadrenie žalovaného zo dňa 22. 10. 2014 bolo doručené súdu buď 22. 10. alebo 23. 10. 2014.

Splnomocnený advokát si vyhotovil fotokópiu z vyjadrenia, pričom zamestnankyňa súdu ho ubezpečila, že uvedené vyjadrenie pošle mne ako splnomocnenému právnenému zástupcovi na vyjadrenie písomne prostredníctvom pošty.

Podotýkam, že k dnešnému dňu mi nebola doručená žiadna korešpondencia zo strany súdu. Napriek tomu som v zmysle vyhotovenej fotokópie zaslal súdu na novú adresu oznámenú predsedom súdu na Mládežníckej ulici 2101 v Považskej Bystrici vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného z 30. 10. 2014, ktoré mi opätovne bolo vrátené z dôvodu, že zásielku nebolo možné súdu doručiť.

Napriek tomu, že od podania žalobného návrhu na súd ubehlo už viac ako 18 mesiacov, rozhodcovský súd vo veci nekoná, nezaslal žiadnu relevantnú korešpondenciu, nepreberá zásielky, neodpovedá na emailové dotazy a je nedostupný aj telefonicky.

Preto dňa 27. 01. 2015 v Sťažnosti na postup súdu vo veci vedenej na Stálom rozhodcovskom súdnom dvore pod sp. zn. Ob20124 som žiadal o prešetrenie celej veci a o písomné informovanie o vyhodnotení našej sťažnosti. Nakoľko súd neodpovedal na našu sťažnosť, nevyjadril sa a ani nekonal vo veci, pričom Sťažnosť na postup súdu vo veci vedenej na Stálom rozhodcovskom súdnom dvore pod sp. zn. Ob2013024 a Vyjadrenie k vyjadreniu odporcu k žalobe boli prevzaté dňa 20. 02. 2015, boli splnené všetky podmienky na podanie ústavnej sťažnosti.»

Podľa názoru sťažovateľa „*Pokiaľ ide o postup Stáleho rozhodcovského súdneho dvoru, v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu vyššie uvedeného základného práva, a to najmä v dôsledku jeho konania, ktoré však nesmerovalo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa vo veci, s ktorou sa obrátil na súd.*“.

Sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 1 450 €, ktoré odôvodňuje svojim presvedčením, že „... *len konštatovanie porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd by nebolo dostatočným zadostučinením...*“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„*Základné právo [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Stáleho rozhodcovského súdneho dvora zriaďovateľa [redacted], [redacted], [redacted] vo veci sp. zn. Ob2013024 porušené bolo;*

Stálemu rozhodcovskému súdnemu dvoru zriaďovateľa [redacted], [redacted], [redacted] v konaní vedenom pod sp. zn. Ob2013024 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov;

[redacted] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1450,- EUR s príslušenstvom (dvetisícdevätnásť eur šesťdesiat centov), ktoré je Stálemu rozhodcovskému súdnemu dvoru zriaďovateľa [redacted] [redacted], [redacted] povinný vyplatiť a to v lehote 7 dní.

[redacted] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 EUR, ktorú je Odporca povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu [redacted], [redacted], do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

K návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť nie je podpísaná sťažovateľom ani jeho právnym zástupcom a taktiež k nej nie je pripojené kvalifikované splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Z dôvodov procesnej ekonómie ústavný súd upustil od výzvy adresovanej sťažovateľovi na odstránenie nedostatkov sťažnosti, pretože ani prípadné

odstránenie jej nedostatkov by za žiadnych okolností nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o nej.

Podľa tvrdenia sťažovateľa rozhodcovský súd svojím postupom v napadnutom konaní porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už opakovane pripomína, že podstata rozhodcovského konania spočíva v mimosúdnom riešení sporov, pričom samotné rozhodcovské konanie je alternatívou konania pred všeobecnými súdmi. Jeho významnými prednosťami oproti konaniu pred všeobecnými súdmi sú flexibilita a rýchlosť konania, jeho neformálnosť a nižšie trovy konania. Pri tomto konaní zákon počíta s minimálnymi zásahmi všeobecných súdov do výsledkov rozhodovacej činnosti rozhodcovských súdov, pretože v súlade s § 40 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) možno tuzemský rozhodcovský rozsudok napadnúť žalobou na príslušnom všeobecnom súde len z taxatívne vymedzených dôvodov. Aj keď toto rozhodcovské konanie možno označiť za menej zložitú procedúru, než aká je vlastná konaniu pred všeobecnými súdmi, je v rámci neho nevyhnutné dodržiavať zásady spravodlivosti a zákonnosti. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na § 51 ods. 3 zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého ak niektorú otázku postupu konania nemožno riešiť podľa tohto zákona, použijú sa primerane ustanovenia všeobecného predpisu o konaní pred súdmi, ak to povaha veci pripúšťa. Danou právnou normou je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. (III. ÚS 95/2010, II. ÚS 173/2010).

Ústavný súd poukazuje na charakter a podstatu rozhodcovského konania. Jedným z predpokladov založenia právomoci rozhodcovského súdu je jeho zmluvný základ (§ 3 zákona o rozhodcovskom konaní). Na základe zmluvy súkromnoprávneho charakteru alebo rozhodcovskej doložky sa strany slobodne a vážne rozhodnú riešiť spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu. Uzavretím rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky sa strany dobrovoľne a vedome vzdávajú práva na súdnu ochranu vykonávanú prostredníctvom všeobecných súdov a zverujú ju rozhodcovskému súdu, ktorý je súkromnoprávnou osobou, pretože ho nemožno

vzhľadom na jeho účel a charakter bez ďalšieho zaradiť k orgánom verejnej moci (m. m. III. ÚS 335/2010).

Ústavný súd zastáva názor, že ak rozhodcovský súd nie je orgánom verejnej moci, nemožno jeho postup alebo rozhodnutia preskúmať v konaní podľa čl. 127 ústavy a prípadná sťažnosť proti postupu alebo rozhodnutiu rozhodcovského súdu je z hľadiska dodržania právomoci nezlučiteľná s čl. 127 ústavy. Rozhodcovské konanie je inštitútom súkromného práva, v ktorom rozhodcovia ako osoby súkromného práva rozhodujú spory na základe súkromnoprávneho aktu účastníkov konania. Rozhodcom ani rozhodcovským súdom nie je formálne ani materiálne zverený výkon verejnej moci a z tohto dôvodu nemôžu byť pasívne legitimovaní v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (PLz. ÚS 5/2015).

Ústavný súd konštatuje, že strany rozhodcovskej zmluvy si musia byť vedomé možných negatívnych dôsledkov svojho rozhodnutia uprednostniť riešenie medzi nimi vzniknutých sporov prostredníctvom súkromnoprávnej osoby – rozhodcovského súdu pred súdnym orgánom Slovenskej republiky, čím sa ich základné právo na súdnu ochranu v istom zmysle stáva okliešteným rozsahom vyplývajúcim, ako už bolo uvedené, z § 40 zákona o rozhodcovskom konaní (m. m. III. ÚS 335/2010).

V posudzovanom prípade sťažovateľ napáda postup rozhodcovského súdu, ktorý v jeho veci nekoná bez prietáhov, teda jeho právna vec sa nachádza v štádiu pred vydaním meritórneho rozhodnutia. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že viaceré aspekty rozhodcovského konania sú upravené priamo v zákone o rozhodcovskom konaní, z ktorého súčasne vyplýva jeho konsenzuálny základ. Podľa § 26 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie v súlade s pravidlami dohodnutými účastníkmi rozhodcovského konania, okrem prípadov, v ktorých to tento zákon vylučuje. Ak sa nedospeje k dohode o pravidlách, rozhodca pripravuje a vedie konanie podľa svojej úvahy tak, aby bola zabezpečená rovnosť účastníkov konania a právo každého účastníka rozhodcovského konania konať pred rozhodcovským súdom. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia stály rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie podľa rokovacieho poriadku (§ 14) účinného ku dňu začatia konania. Okrem

prípadoch, v ktorých to tento zákon vylučuje, je stály rozhodcovský súd oprávnený upraviť priebeh konania v rokovacom poriadku inak, ako ustanovuje tento zákon. Musí pritom dbať na zabezpečenie rovnosti účastníkov rozhodcovského konania a na právo každého účastníka rozhodcovského konania konať pred rozhodcovským súdom. Vzhľadom na uvedený zmluvný základ vedenia rozhodcovského konania, a teda jeho rýdzo súkromnoprávny charakter, je vylúčená možnosť ústavného súdu zasiahnuť do vedenia rozhodcovského konania, a poskytnúť tak ochranu sťažovateľom označeným právam v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Uvedené právne závery boli premietnuté aj do zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 5/2015 z 18. decembra 2015, v ktorého výroku sa uvádza: „Ústavný súd Slovenskej republiky nemá právomoc rozhodovať o sťažnostiach proti postupu alebo rozhodnutiam rozhodcovských súdov.“ V zmysle § 6 zákona o ústavnom súde sú senáty ústavného súdu viazané zjednocujúcim uznesením pléna ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2016